

PRAVIDLA NÁRODNÍ KLASIFIKACE PARAPLAVÁNÍ

Obsah

1	Obecné informace	2
1.1	Národní klasifikace	2
1.2	Mezinárodní klasifikace	2
2	Výsledek	2
2.1	Třídy pro jednotlivé plavecké způsoby	2
2.2	Statusy	2
2.3	Speciální statusy	2
3	Omezení	3
4	Přihláška	3
5	Cena	3
6	Klasifikace plavců s pohybovým postižením	3
6.1	Vstupní informace	3
6.2	Klasifikace na suchu („bench test“)	4
6.2.1	Svalový test	4
6.2.2	Koordinační test	4
6.2.3	Test délky končetin	4
6.2.4	Test výšky postavy	4
6.2.5	Test rozsahu pohybu kloubů	5
6.3	Klasifikace ve vodě („water test“)	5
6.3.1	Obecný program testu ve vodě	5
6.3.2	Hodnocení plaveckého projevu	5
6.3.3	Určení výjimek z pravidel, status	5
6.4	Pozorování v závodě	6
7	Procedura oběhu klasifikačních dokumentů	6
8	Klasifikace plavců se zrakovým postižením	6
9	Klasifikace plavců s mentálním postižením	6
10	Klasifikace plavců s kombinovaným postižením	7
11	Podnět k přezkumu	7
12	Etika, ochrana osobních údajů	7
13	Relevantní dokumenty ke klasifikačnímu procesu	7

1 Obecné informace

Klasifikace je postup, při kterém je zájemci o klasifikaci přiřazena klasifikační třída na základě rozsahu a typu jeho postižení vztažená ke sportu paraplavání. Jde o klíčový prvek pro soutěžní paraplavání, který zajistí spravedlivé a rovné podmínky pro všechny parasportovce, bez ohledu na typ a závažnost jejich postižení. Klasifikační proces, prováděný kvalifikovanými odborníky, zohledňuje jak zdravotní stav sportovce, tak jeho schopnosti ve vodě, aby byla zajištěna maximální férovost závodů. V některých případech je klasifikace prováděna opakovaně a v takovém případě se jedná o reklasifikaci (review). Klasifikace rozlišuje dvě úrovně:

1.1 Národní klasifikace

Národní klasifikaci může postoupit každý plavec, který splňuje podmínky (viz níže). Klasifikaci provádí komise, která je vždy složená minimálně z jednoho technického a jednoho medicínského klasifikátora. Národní klasifikace vychází z pravidel mezinárodní klasifikace World Para Swimming a VIRTUS a je s drobnými úpravami aplikována v ČR s cílem vytvoření národního systému vycházejícího z mezinárodních standardů.

1.2 Mezinárodní klasifikace

Mezinárodní klasifikaci může podstoupit plavec s vysokou výkonností, který splňuje podmínky Sekce pro nominaci. Klasifikaci provádí mezinárodní klasifikátoři a administrují jí pracovníci World Para Swimming, případně VIRTUS. KK navrhuje plavce na klasifikaci se schválením příslušných orgánů sportu paraplavání. Finální přijetí i výsledek závisí na rozhodnutí WPS. Mezinárodní klasifikace je řízena dle pravidel a nařízení WPS. Více informací lze získat na webu <https://www.paralympic.org/swimming>.

2 Výsledek

Výstupem klasifikace je stanovení třídy a statusu paraplavce pro jednotlivé plavecké způsoby zvlášť.

2.1 Třídy pro jednotlivé plavecké způsoby

• S	(Swimming)	pro plavecké způsoby kraul, znak a motýlek,
• SB	(Swimming Breaststroke)	pro plavecký způsob prsa,
• SM	(Swimming Medley)	pro disciplíny polohový závod.
• Pohybové postižení	(S1-S10 / SB1-SB9 / SM1-SM10)	
• Zrakové postižení	(S11-S13 / SB11-SB13 / SM11-SM13)	
• Mentální postižení	(S14 / SB14 / SM14)	
• Klasifikace VIRTUS	(S16-S17 / SB16-SB17 / SM16-SM17)	

2.2 Statusy

Každá klasifikační třída je doplněna statusem klasifikace:

• NN – (National New)	nová klasifikace
• NR – (National Review)	klasifikace platná do uvedeného roku (včetně)
• NC – (National Confirmed)	potvrzená klasifikace

Každý plavec, který podstupuje klasifikaci poprvé získává status NN, který je platný 1 rok. Po uplynutí jednoho roku se KK usnese na tom, zda plavce pozve na překlasifikaci, nebo jeho status převede na NR a určí rok, do kdy klasifikace platí, nebo plavci udělí status NC. Určení statusu záleží na odborném posouzení KK, která se pravidelně v rámci závodů, soustředění a případně i tréninků věnuje pozorování všech plavců. Posuzuje nejen klasifikační třídu plavců jednotlivě, ale i v kontextu celého portfolio paraplaveckého hnutí v ČR a ve světě pro dosažení maximální objektivity a rovnosti soutěží v paraplavání.

2.3 Speciální statusy

Plavci, kteří nesplňují podmínky vycházející z mezinárodní klasifikace získávají speciální status, který je zároveň i klasifikační třídou.

- AB – (able bodied) Získávají plavci s postižením, kteří neabsolvovali klasifikaci nebo nesplnili minimální kritéria pro zařazení do klasifikační třídy.
- NE – (Not Eligible) Získávají plavci bez postižení, kteří se účastní paraplaveckých závodů.

3 Omezení

Klasifikace není prováděna:

- u dětských plavců do 10 let dle ročníku narození,
- u plavců bez kompletní zdravotnické dokumentace,
- u plavců, kde není lékařem jasně stanovená diagnóza,
- bez souhlasu plavce, resp. jeho zákonného zástupce,
- při akutním onemocnění,
- bezprostředně po lékařském zákroku, kdy ještě neproběhla plná rekonvalescence,
- v případě traumat, kde došlo k poranění mozku nebo míchy 1,5 roku od vzniku postižení,
- u plavců, kteří samostatně nezvládnou uplavat 50 m bez asistence a bez zastavení,
- u plavců, kteří ještě neabsolvovali paraplanecký závod.

Pokud v zaslané podkladové dokumentaci (lékařská vyšetření) zjistí KK nesrovnalosti, je provedeno přerušení klasifikačního procesu a požádáno o provedení auditu zdravotní dokumentace s cílem stanovit jednoznačnou diagnózu pro zdravotní postižení plavce, která je pro provedení klasifikace nezbytná. KK může k upřesnění diagnózy a zdravotního stavu plavce kontaktovat ošetřujícího lékaře či příslušné zdravotnické pracoviště.

4 Přihláška

Odpovědnost za přihlášení na klasifikaci má sportovní klub, jehož je zájemce o klasifikaci členem. V případě zájemce bez českého občanství je to příslušná federace daného státu, resp. zahraniční klub.

Plavecký klub zasílá vedoucímu KK tyto dokumenty:

- „Souhlas s podstoupením paraplanecké klasifikace a zpracováním osobních údajů“ podepsaný plavcem, resp. jeho zákonným zástupcem, (dokument ke stažení na <https://www.paraswimming.cz>),
- lékařské dokumenty, které věrně popisují zdravotní omezení plavce.

Vedoucí KK ověří, zda jsou naplněny všechny podmínky pro provedení klasifikace dle Pravidel národní klasifikace paraplanování a posoudí, zda jsou poskytnuté lékařské dokumenty dostačující.

V případě splnění všech náležitostí uvědomí klub o přijetí plavce do klasifikačního listu a nabídne volné termíny pro provedení klasifikace.

5 Cena

Cena klasifikace je 2500,-Kč za 1 plavce, resp. 100€ /obdobná částka dle kurzu. Členové ČSPS mají klasifikaci zdarma. Cena překlasifikace je 2000,- Kč za 1 plavce, resp. 80€ nebo obdobná částka v EUR dle aktuálního kurzu. Překlasifikaci mají členové ČSPS zdarma, pokud se jedná o překlasifikaci na popud KK (dle roku review).

6 Klasifikace plavců s pohybovým postižením

Samotná klasifikace má 4 samostatné části, které se mohou u jednotlivých plavců lišit na základě jejich postižení. Všechny části se účastní určení členové klasifikačního panelu. Je doporučeno, aby se celé klasifikace účastnil také doprovod – nejlépe trenér nebo jiný zástupce plavce (dle rozhodnutí klubu).

6.1 Vstupní informace

Představení klasifikačního panelu a informování o následujícím postupu klasifikace.

Klasifikátor ověřuje totožnost plavce, správnost jména, data narození, dotazuje se především na:

- Rok, kdy sportovec začal aktivně plavat (trénovat),
- zda je trenér, který plavce připravuje akreditovaným trenérem národní plavecké federace,
- kolikrát týdně plavec trénuje, jak dlouho lekce trvá a kolik průměrně uplave,
- zda provozuje další či doplňkový sport,
- zda používá k pohybu nějaké pomůcky (vozík, berle, výztuhy, protézy atp.),
- jak sám plavec popisuje svá omezení,
- zda a případně kdy podstoupil plavec operace,

- jméno a pozici doprovodu.

Sportovec se klasifikace účastní v elastických plavkách, aby bylo možné provést všechna potřebná měření a pozorování.

6.2 Klasifikace na suchu („bench test“)

Bench test je vyšetřením a testováním sportovce na rehabilitačním lehátku ve vyhrazené soukromé místnosti nebo prostoru v blízkosti bazénu.

Vyšetření provádí medicínský klasifikátor, technický klasifikátor asistuje.

Medicínský klasifikátor na základě prvotního vyšetření a diagnózy určí, jak test bude provádět, případně zda bude provádět více testů:

6.2.1 Svalový test

Provádí se u plavců, kteří mají v důsledku diagnózy sníženou svalovou sílu.

Medicínský klasifikátor hodnotí 14 základních pohybů na horních končetinách, 5 na trupu a 12 na dolních končetinách. Každému pohybu přiřazuje bodovou hodnotu (zvlášť pro pravou a levou končetinu) dle orientační tabulky. Technický klasifikátor zapisuje hodnoty do klasifikačního formuláře.

Orientační tabulka hodnocení svalového testu:

0	žádný pohyb, žádná kontrakce
1	zášklb svalu, minimální pozorovatelný volný pohyb
2	aktivní pohyb, jenž nepřekoná odpor gravitace
3	aktivní pohyb, jenž překoná odpor gravitace
4	aktivní pohyb překoná odpor gravitace a mírný odpor klasifikátora
5	plná síla

6.2.2 Koordinační test

Provádí se u plavců, kteří mají v důsledku diagnózy snížené koordinační schopnosti.

Medicínský klasifikátor hodnotí 14 základních pohybů na horních končetinách a 12 na dolních končetinách. Hodnotí se rychlost, plynulost, koordinace pravé a levé strany. Pohyby se provádí současně antagonisticky (např. pravá paže z extenze do flexe, levá paže obráceně). Každému pohybu přiřazuje bodovou hodnotu (zvlášť pro pravou a levou končetinu) dle předepsané tabulky. Technický klasifikátor zapisuje hodnoty do klasifikačního formuláře.

Orientační tabulka hodnocení koordinačního testu:

0	Žádný funkční pohyb
1	pohyb velmi malého rozsahu, špatně kontrolovaný, neplynulý, stranově nekoordinovaný v těžké hypertonické ztuhlosti svalů
2	pohyb malého rozsahu, špatně kontrolovaný, neplynulý, stranově nekoordinovaný
3	pohyb polovičního rozsahu, hůře kontrolovaný, ve vysoké rychlosti nekoordinovaný
4	pohyb téměř plného rozsahu, v nízké rychlosti plynulý, ve vysoké hůře koordinovaný s mírným zvýšením svalového tonu
5	plný koordinovaný pohyb i ve vysoké rychlosti provedení

6.2.3 Test délky končetin

Provádí se u plavců, kteří nemají plnou délku jedné nebo více končetin.

Medicínský klasifikátor měří délku 3 segmentů na horní končetině (rameno/loket/zápěstí), délku trupu a 3 segmentů na dolní končetině (kyčel/koleno/kotník). Technický klasifikátor zapisuje výsledky výpočetní tabulky v klasifikačním formuláři, která na základě výšky postavy a výšky postavy v sedě hodnotí zkrácení dané končetiny, tedy určí počet bodů, které plavec za danou délku končetiny obdrží pro hodnocení.

6.2.4 Test výšky postavy

Hodnotí se pouze v případě, že plavec po ukončení růstu nepřesahuje výšku dle tabulky (vychází z WPS Classification Rules and Regulations). Pokud plavec nemá další omezení nebo jinou diagnózu, je jeho klasifikační třída přímo stanovena tabulkou.

Tabulka výšky postavy ve vztahu ke klasifikační třídě:

	ŽENY	MUŽI
S6 / SB6 / SM6	≤ 130 cm	≤ 137 cm
S7 / SB7 / SM7	≤ 137 cm	≤ 145 cm

6.2.5 Test rozsahu pohybu kloubů

Provádí se u plavců, kteří mají v důsledku diagnózy snížený rozsah pohybu v kloubu či kloubech. Medicínský klasifikátor hodnotí aktivní i pasivní rozsah pohybu kloubu ve 14 pohybech horních končetin, 2 pohybech trupu a 12 pohybech dolních končetin. Měření rozsahu je prováděno pomocí goniometru. Technický klasifikátor zapisuje výsledky do výpočetní tabulky v klasifikačním formuláři, která na základě stanovených a zapsaných hodnot určí počet bodů, které plavec za daný rozsah kloubu obdrží pro hodnocení.

Medicínský klasifikátor může testy doplnit dalším testováním dle vlastního uvážení, pokud se ukazuje daný výčet testů jako nedostačující.

Hodnoty zapsané do klasifikačního formuláře určí předběžně třídu plavce a výsledek předává technickému klasifikátorovi, který dle Bench testu přizpůsobuje Water test.

Pokud plavec neztratí při Bench testu alespoň 15 bodů, je proces klasifikace v tomto bodě ukončen a plavci je udělen status AB. V tomto případě test ve vodě ani pozorování v závodě neprobíhá.

6.3 Klasifikace ve vodě („water test“)

Testování ve vodě se zaměřuje na posouzení schopností plavce přímo v bazénu. Během této fáze klasifikátoři sledují a hodnotí plavecký projev, úroveň plavecké techniky a vliv omezení vyplývajících z diagnózy plavce.

6.3.1 Obecný program testu ve vodě

- rozplavání (libovolně dle potřeby plavce)
- závodní start v disciplíně volný způsob
- závodní start v disciplíně znak
- obrátka u všech plaveckých způsobů
- splývavá poloha na zádech
- splývavá poloha na prsou
- 4 x 50 od všech způsobů (4 x 25 u nižších tříd a dětí) v určeném tempu a čase odpočinku
- 1 x 25 sprint max od všech způsobů

6.3.2 Hodnocení plaveckého projevu

Test ve vodě řídí technický klasifikátor, medicínský zapisuje hodnoty do klasifikačního formuláře. Po absolvování testování ve vodě a na suchu jsou výsledky analyzovány a bodově ohodnoceny. Výstupem je klasifikační třída, která je plavci sdělena ústně a má pouze předběžnou, orientační hodnotu.

0	Žádný nebo minimální pohyb, končetina je v pozici mimo splývavou polohu.
1	Žádný nebo minimální pohyb, ale končetina je ve splývavé či podobné pozici.
2	Vytváří malou propulzi.
3	Vytváří značnou propulzi.
4	Téměř plný pohyb s mírným zjevným omezením (síly, koordinace nebo rozsahu)
5	Plný nebo téměř neomezený pohyb.

Z testu ve vodě je pořízen videozáznam, který je uložen v systému OpenSwim a je k dispozici klasifikátorům, klubu plavce a plavci. Záznam slouží klasifikátorům pro porovnání vývoje jeho techniky a detailnějšímu zkoumání dopadu hendikepu na rychlost plavání.

6.3.3 Určení výjimek z pravidel, status

Klasifikátoři určují výjimky, které slouží rozhodčím na soutěži jako podklad pro hodnocení, zda paraplavec předvádí daný plavecký způsob v souladu s pravidly paraplavání v rámci svého hendikepu. Klasifikátoři dále přiřazují klasifikační třídu status a v případě statusu NN nebo NR také rok, do kdy klasifikace platí.

6.4 Pozorování v závodě

Poslední částí klasifikace je pozorování v závodě, kterého se účastní klasifikační panel. Během pozorování porovnávají klasifikátoři projev plavce při druhé (6.2) a třetí (6.3) části se závodním plaveckým projevem. Pozorování v závodě je také součástí srovnávací metody, která je pilířem vytváření férového národního klasifikačního systému. Při srovnávání pozorují klasifikátoři paraplavce v příslušných klasifikačních třídách a nově klasifikované se snaží porovnat s paraplavci v klasifikačních třídách připadajících v úvahu, aby všichni mohli soutěžit za srovnatelných podmínek.

Pokud Klasifikační panel uzná proces přiřazení třídy za naplněný, podepišou všichni členové klasifikačního panelu klasifikační formulář a předají jej k podpisu plavci. Tím je proces klasifikace dokončen.

7 Procedura oběhu klasifikačních dokumentů

Vyhotovený klasifikační list předává klasifikátor vedoucímu KK, který jej v písemné i elektronické podobě ukládá v archivu ČSPS. Elektronickou kopii vedoucí KK ukládá do informačního systému OpenSwim a o jejím uložení informuje klub paraplavce, případně příslušnou národní federaci.

Do informačního systému OpenSwim vypisuje explicitně:

- Klasifikační třídu (S/SB/SM),
- výjimky,
- status klasifikace,
- rok review (pokud je stanoven),
- datum provedení klasifikace,
- datum platnosti klasifikace.

Výše zmíněné údaje jsou společně se jménem paraplavce a ročníkem narození veřejně dostupné a jsou prostřednictvím systému OpenSwim k dispozici všem pořadatelům závodů, na které se paraplavec přihlásil.

8 Klasifikace plavců se zrakovým postižením

Lékařské vyšetření zajišťuje externě Centrum zrakových vad (CZV) Fakultní nemocnice v Motole.

Zájemci o udělení klasifikace si s recepcí CZV domlouvají termín individuálně a výsledek vyšetření (zprávu) zasílají společně se Souhlasem s podstoupením klasifikace vedoucímu KK.

Zrakové postižení sportovce musí mít za následek zrakovou ostrost menší nebo rovnou LogMAR 1,0 nebo zorné pole omezené na průměr menší než 40 stupňů, aby mohla být plavci udělena klasifikační třída.

Plavci, kteří mají oboustranné oční protézy nebo amaurózu, nemusí podstupovat vyšetření v CZV, pouze zasílají lékařskou zprávu, která obsahuje informace o očních protézách či amauróze a Souhlas s podstoupením klasifikace vedoucímu KK. Plavci s oboustrannou oční protézou či amaurózou automaticky získávají klasifikaci S11/SB11/SM11.

9 Klasifikace plavců s mentálním postižením

Klasifikace probíhá na základě posouzení lékařské zprávy, resp. psychologického posudku plavce.

Zájemci o klasifikaci zasílají lékařské a psychologické posudky společně se Souhlasem s podstoupením klasifikace vedoucímu KK.

Klasifikační třída S14/SB14/SM14 je určena pro plavce s maximální hranicí IQ 75 bodů.

Klasifikační třída S16/SB16/SM16 je určena pro plavce s Downovým syndromem, případně s mentálním a současně pohybovým postižením.

Klasifikační třída S17/SB17/SM17 je určena pro plavce s Poruchou autistického spektra.

Procedura klasifikace je dokončena po pozorování plavce KK během závodu.

10 Klasifikace plavců s kombinovaným postižením

Plavci, kteří mají diagnostikovaných více typů postižení podstupují i více testů dle typů postižení. Plavci (trenérovi) je sdělen výsledek a také doporučení klasifikátorů pro zařazení do klasifikační třídy na základě bodového přepočtu. Vždy je nabídnuta třída, která je pro plavcův výkon dle bodového přepočtu nejvýhodnější. Plavec nemůže závodit pod dvěma klasifikačními třídami současně (např. ve třídě S9 - pohybově postižení a S11 – zrakově postižení). Je na rozhodnutí plavce (resp. trenéra), který typ hendikepu určí jako závodní. V případě, že má zájem svou třídu změnit, je nutné klasifikační proces zopakovat.

11 Podnět k přezkumu

K přezkumu je zván každý paraplavec, který dosáhne roku review. Dále může podnět k přezkumu podat člen KK. Podnět k přezkumu může podat trenér paraplavce, popřípadě paraplavec sám, vždy však prostřednictvím svého klubu. Podnět k přezkumu musí být podán písemně a musí obsahovat zdůvodnění opřené o změnu zdravotního stavu paraplavce.

KK podnět přezkoumá a pokud uzná nárok na přezkum jako platný, může paraplavci ad-hoc změnit status klasifikace z NC na NR nebo zkrátit jeho rok review a zařadí jej do klasifikačního listu. Klasifikace pak probíhá obdobným způsobem jako v případě nového plavce. KK může v případě zjevného a jasně zařaditelného paraplavce proces testování na suchu vynechat a potvrdit jeho zařazení na základě pozorování v závodě. Vždy však klub paraplavce o změně třídy, statusu či roku review informuje.

12 Etika, ochrana osobních údajů

KK stejně jako všichni členové klasifikačního panelu jsou dle svého Statutu povinni jednat v souladu s Etickým kodexem KK a zajišťovat maximální objektivitu a transparentnost procesu klasifikace. Všichni klasifikátoři jsou zavázáni k mlčenlivosti o osobních a zdravotních údajích sportovců za tímto účelem podepisují Závazek mlčenlivosti.

13 Relevantní dokumenty ke klasifikačnímu procesu

Základními dokumenty pro řízení klasifikace v ČR jsou:

- PRAVIDLA NÁRODNÍ KLASIFIKACE PARAPLAVÁNÍ
- STATUT KLASIFIKAČNÍ KOMISE PARAPLAVÁNÍ
- ETICKÝ KODEX KLASIFIKAČNÍ KOMISE PARAPLAVÁNÍ
- SOUHLAS S PODSTOUPENÍM KLASIFIKACE A ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ
- ZÁVAZEK MLČENLIVOSTI A OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Další dokumenty mezinárodní klasifikace, se kterými klasifikátoři pracují:

- Kódy pro výjimky
- Classification evaluation sheet for Athletes with Functional Impairment
- Classification evaluation sheet for Athletes with visual impairment
- CLASSIFICATION EVALUATION SHEET for Athletes with intellectual impairment
- Klasifikační manuál IPC SWIMMING z roku 2005
- Klasifikační manuál WORLD PARA SWIMMING z roku 2022 (a jeho pozdějších úpravách)
- IPC online kurz o základech klasifikací IPC Classification Fundamentals

Schválil: VV ČSPS dne 2. září 2025